

Қуръонда зикр қилинган саҳоба | Ҳадис дарслари (351-дарс)

Ҳадис

ДАРСЛАРИ

351-ДАРС

Шайх Муҳаммад Содиқ Муҳаммад Юсуф роҳимаҳуллоҳнинг «Ҳадис ва ҳаёт» туркум китоби асосида бериб борилади. Мавзуларнинг тўлиқ матни билан танишиш учун китобнинг ўзига мурожаат қилиш тавсия этилади.

19:00 / 29.10.2025 1466

???? ?????????? ?????? ?????? ?????????? ??????: ??????

????????? ?????? ?????????? ?????? ?????????????? ??????????????

?????? ?????????????? ?????? ?????????????? ??????????????????

????????????? ??????????: ?????????????? ?????????? ??????????????

????????????? ?????????????????? ?????????????????? ??? ???

????????????????? ?????????????????????.

????? ??????????: ?????? ?????????????? ??????? ??????
????????? ?????????????? ?????? ?????????? ?????? ??????????
????????? ?????????????? ??? ??????????: ?????????????? ???????
????????????? ???. ?????????? ?????????????????? ???????
????????????????????.

Савбон розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам намозларидан чиқсалар, уч марта истиғфор айтар ва «Аллоҳумма антассалам ва минкассалам табарокта йаа залжалали вал икром», дер эдилар».

Бошқа бир ривоятда:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам салом берсалар, «Аллоҳумма антассалам...»ни айтиш миқдоричагина ўтирар эдилар», дейилган.

Бешовларидан фақат Бухорий ривоят қилмаган.

Шарҳ: Намозни ўқиб бўлиб, салом бергандан кейин қимирламай туриб, уч марта «Астағфируллоҳ» дейиш ва «Аллоҳумма антассалам»ни охиригача ўқиш ҳозирда расм бўлган ва унга амал қилинади.

????? ?????????? ?????????? ?????????????? ?????????? ???????
????????????? ?????????????????? ?????? ?????????????????? ?????????? ???????
????????????? ?????????????????? ??????: ?????? ?????????????????? ???????

??????? ??? ?????? ?????? ??? ???? ?????

????????????? ?????????? ?????????? ?????? ???

??????? ?????? ?????? ??? ???? ??????????. ???????? ??????

????????? ?????????????????????? ??????????????: ????

??????????????? ?????? ??????????????.

Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг мавлолари Зайд розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Ким «астағфируллоҳаллази ла илааҳа илла ҳувал ҳайюл қайюм ва атубу илайҳи» деса, у мағфират қилинур, гарчи жангдан қочган бўлса ҳам», дедилар».

Абу Довуд ва Термизий ривоят қилганлар.

Термизийнинг лафзида:

«Ким улуғ Аллоҳга истиғфор айтса» дейилган.

Шарҳ: Ҳадиси шарифнинг ровийси Зайд ибн Ҳориса розияллоҳу анҳу билан яқиндан танишиб олайлик:

Зайд ибн Ҳориса ибн Шурахбил ал-Калбий, кунялари Абу Усома. Зайд жоҳилият даврида ўғирланиб, сотилади. Кейинчалик уни Хадича онамиз сотиб олиб, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламга турмушга чиққанларида у зотга ҳадя қиладилар.

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам Зайд ибн Ҳорисани озод қилиб, ўғил қилиб оладилар ва аммаларининг қизлари – Зайнаб бинти Жаҳшга уйлантириб қўядилар. Зайд Зайнабни талоқ қилганларидан кейин Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам у кишини чўрилари Умму Айманга уйлантириб қўядилар. Бу хотинларидан Усома ибн Зайд туғиладилар.

Зайд ибн Ҳориса Исломга аввалгилардан бўлиб кирадилар. Бадр, Уҳуд, Ҳандақ, Хайбар жангларида иштирок этадилар. Бадр жангидаги мусулмонларнинг ғалабаси ҳақидаги хабарни Мадинага олиб келган зот шу киши эдилар. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам бу кишини ҳаммаси бўлиб, еттита сарийя (қўшин)га амир қилиб тайинлаганлар.

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг саҳобалари ичида ёлғиз Зайд ибн Ҳорисанинг исмигина Қуръонда зикр қилингандир.

Бир куни Зайднинг оталари билан амакилари Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳузурларига ўғилларини сўраб келишганида Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ихтиёрни Зайднинг ўзига ташлайдилар. Зайд эса улар билан кетишга рози бўлмайди ва Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳузурларида қолишни ихтиёр этади.

Зайд ибн Ҳориса ҳижратнинг 8-йили, Шомдаги Муъта ғазотида 55 ёшларида шаҳид бўлдилар.

Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг мавлоси дегани — озод қилинган қуллари маъносидадир. Зайд ибн Ҳориса розияллоҳу анҳу жуда машҳур саҳобий бўлсалар ҳам, фақат шу ҳадисни ривоят қилганлар, холос.

Дуонинг маъноси: «Буюк Аллоҳга, Ундан ўзга ибодатга сазовор зот бўлмаган, тирик ва ўта қоим бўлган Аллоҳга истиффор айтаман ва Унга тавба қиламан».

«Ҳадис ва ҳаёт» китобининг 5-жузи

Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2024 йил 23 январдаги 03-07/362-рақамли хулосаси асосида тайёрланди.